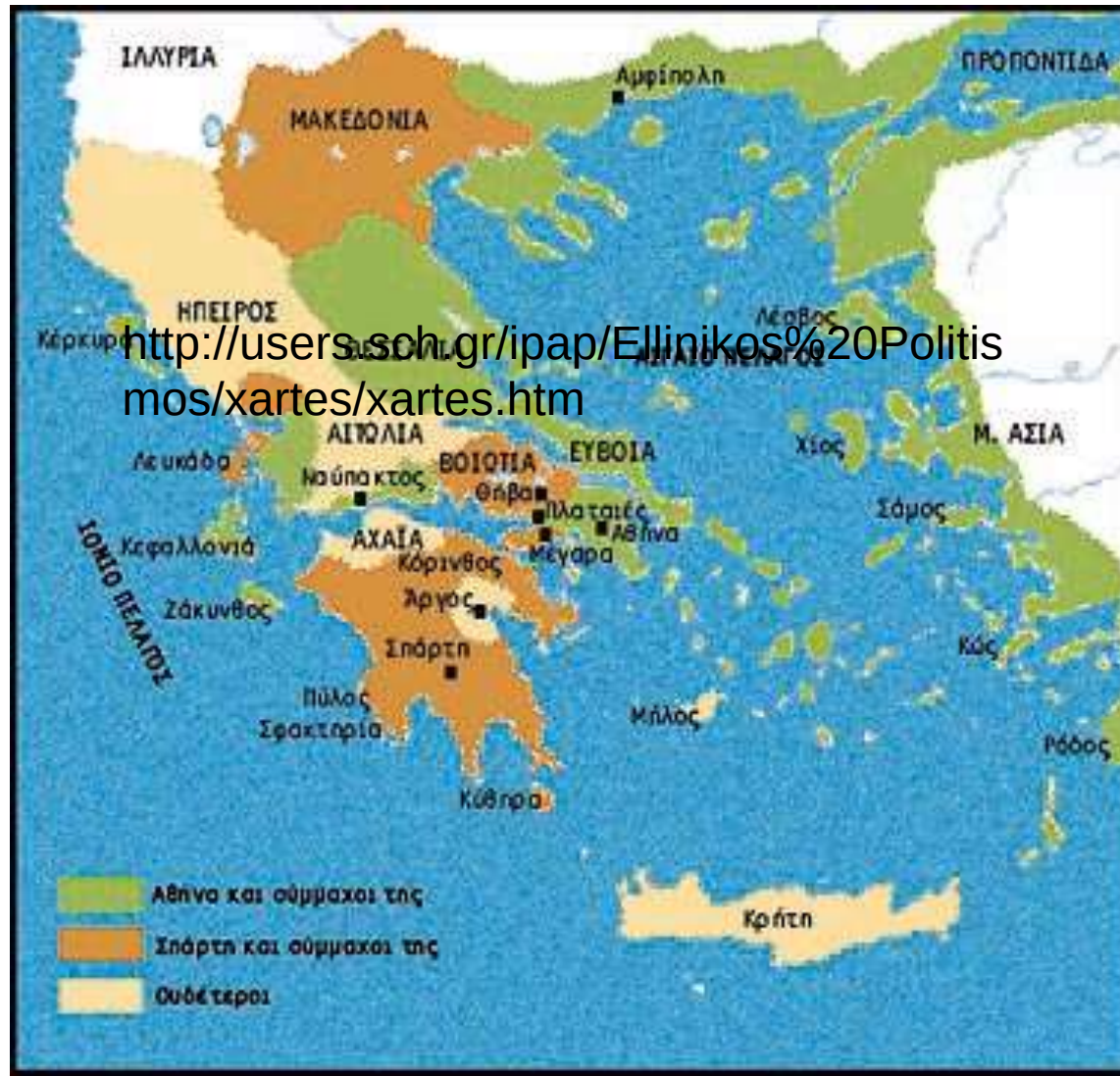

1. ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΦΟΡΜΕΣ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ - Ο ΑΡΧΙΔΑΜΕΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (431-421 π.Χ.)

Από την ενότητα αυτή μαθαίνουμε
καλά:

Τα αίτια, τις αφορμές και τις
φάσεις του πελοποννησιακού
πολέμου (σελίδα 83)

**Στον παρακάτω σύνδεσμο θα
βρείτε χάρτες του
πελοποννησιακού πολέμου**

[http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/x
artes/xartes.htm](http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/xartes/xartes.htm)

Τα αίτια: οικονομικά

- Η Αθήνα, μετά την πλήρη κυριαρχία στο Αιγαίο, στρέφει τις βλέψεις (επιδιώξεις) της και προς τη Δύση, το Ιόνιο και την Αδριατική.
- [Ανοίξτε τον σύνδεσμο για να δείτε τον χάρτη](http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/xartes/peloponisiakos-polemos.htm)
<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/xartes/peloponisiakos-polemos.htm>
- Αυτό τη φέρνει σε σύγκρουση με την **Κόρινθο**, κύρια σύμμαχο της Σπάρτης, η οποία θεωρούσε ως χώρο επιρροής της τις δυτικές θάλασσες και βλέπει τώρα τα οικονομικά της συμφέροντα να απειλούνται.

Τα αίτια: πολιτειακά

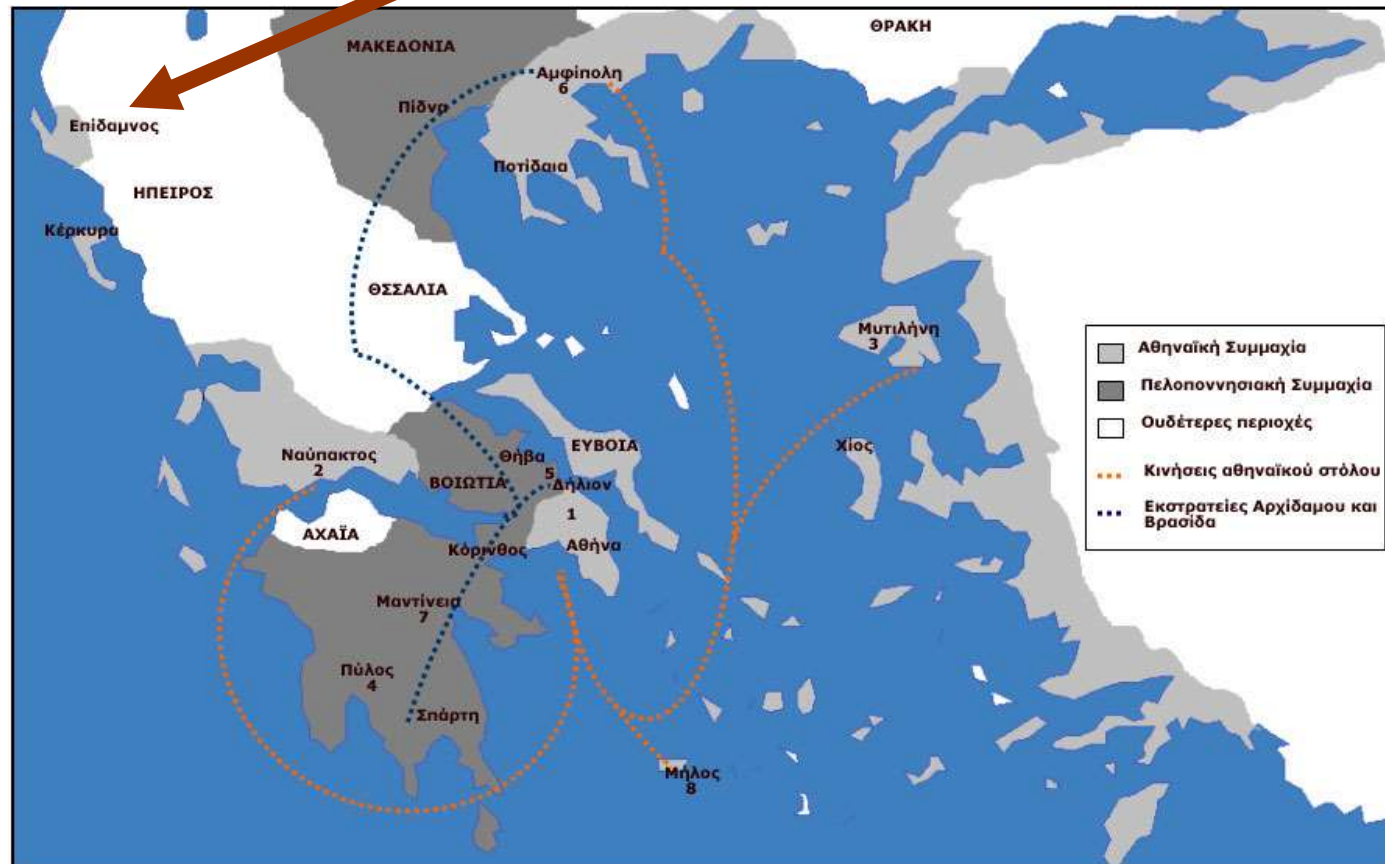
- Ακόμη,
- η πολιτειακή διαφορά της Αθήνας με τη Σπάρτη,
- η οποία γεννά και τη διαφορά στην ανάπτυξη των νοοτροπιών, είναι
- η βαθύτερη και ουσιαστικότερη αιτία του χάσματος (απόσταση) ανάμεσα στις δύο πόλεις,
- το οποίο, σταδιακά, θα καταστεί **αγεφύρωτο**.

Τα αίτια: ο φόβος

- Η κλειστή και αριστοκρατική Σπάρτη έβλεπε με ολοφάνερη καχυποψία τη συνεχώς αυξανόμενη δύναμη
- της ανοικτής και δημοκρατικής Αθήνας.
- Με την Αθήνα και τη Σπάρτη βρίσκονται αντιμέτωπες δύο αντίπαλες και αντίθετες κοσμοθεωρίες.
- Η σύγκρουση ήταν αναπόφευκτη.

Οι αφορμές: Κέρκυρα

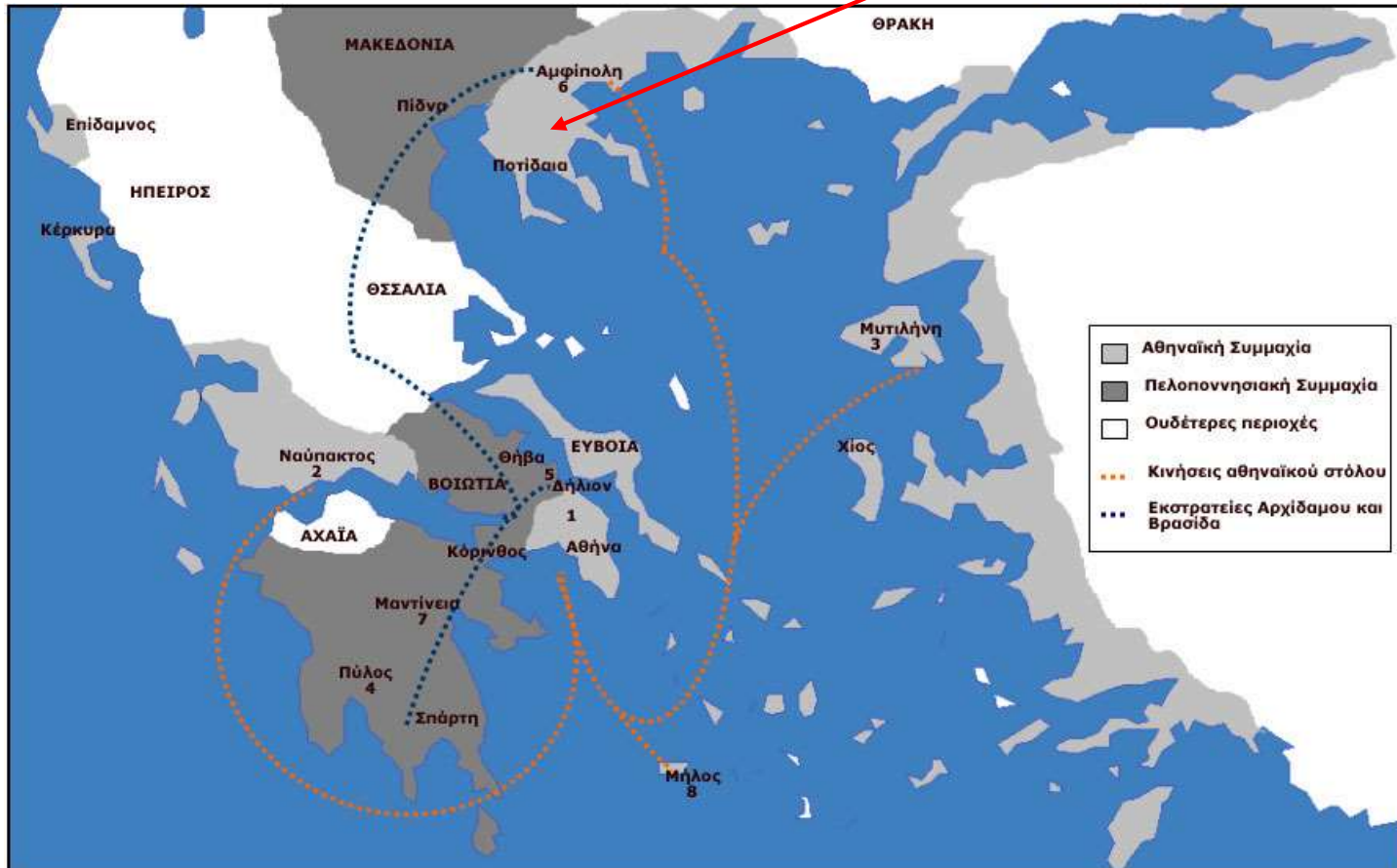
- η ανάμειξη των Αθηναίων στη διαμάχη ανάμεσα στην Κέρκυρα και την Κόρινθο για την Επίδαμνο (Δυρράχιο), αποτελεί την πρώτη αφορμή του πολέμου.

Οι αφορμές: Ποτίδαια

- Η αντιπαλότητα ανάμεσα σε Κόρινθο και Αθήνα οξύνεται (γίνεται πιο έντονη) και **οι Κορίνθιοι ωθούν σε αποστασία (εξέγερση) από την Αθηναϊκή συμμαχία την Ποτίδαια (432 π.Χ.).**

Οι αφορμές: Μέγαρα

Σε αντίποινα ο Περικλής
**απαγορεύει στα πλοία των
Μεγαρέων, συμμάχων της
Σπάρτης, να αγκυροβολούν
σε λιμάνια της Αθηναϊκής
συμμαχίας και να διεξάγουν
εμπόριο**

(Κατά Μεγαρέων ψήφισμα).

- Οι «Τριακοντούταις σπονδαί» είχαν παραβιαστεί.

Η αρχή του πολέμου

- Σε συνέδριο στη Σπάρτη,
Κορίνθιοι και Μεγαρείς,
με τη συμπαράταξη και της **φιλοπόλεμης**
σπαρτιατικής μερίδας, ισχυρίζονται:
ότι ο πόλεμος είναι η μόνη λύση.
- **Επικρατούν οι φιλοπόλεμοι και οι**
εχθροπραξίες αρχίζουν το 431 π.Χ.

- Ο πόλεμος ονομάστηκε **Πελοποννησιακός**, κράτησε, με μικρές διακοπές, **27 χρόνια** και διακρίνεται **σε**
τρεις φάσεις:
  - α) Αρχιδάμειος πόλεμος (431-421 π.Χ.)
  - β) Σικελική εκστρατεία (415-413 π.Χ.)
  - γ) Δεκελεικός πόλεμος (413-404 π.Χ.).

Τα πρώτα έτη του πολέμου

- Πρόλογο του πολέμου αποτέλεσε η εισβολή των Θηβαίων στην Πλάταια, παραδοσιακή φίλη της Αθήνας.
- Ο πελοποννησιακός στρατός, με αρχηγό το βασιλιά της Σπάρτης **Αρχίδαμο**, λεηλατεί την ύπαιθρο της Αττικής και
- ο πληθυσμός της αναγκάζεται να καταφύγει μέσα στην οχυρωμένη πόλη.

Τα πρώτα έτη του πολέμου

- Το 430 π.Χ. μια μολυσματική ασθένεια αποδεκατίζει τον πληθυσμό της Αθήνας.
- Θύμα της και ο ίδιος ο Περικλής (429 π.Χ.).
- Οι Αθηναίοι χάνουν το ηθικό τους.
- Ισάξιος διάδοχος του Περικλή δεν υπάρχει.
- Στην πολιτική κυριαρχούν πλέον οι δημαγωγοί. (αυτός που έχει την ικανότητα να παρασύρει τα πλήθη)

Αποστασία Λέσβου

- Για να αντιμετωπίσει τις σπαρτιατικές επιδρομές, η Αθήνα πιέζει οικονομικά τους Συμμάχους.
- Οι αυθαιρεσίες προκαλούν εξεγέρσεις.
- Η Λέσβος πρωτοστατεί (428 π.Χ.) και
- η αποστασία καταπνίγεται με αγριότητα από τους Αθηναίους.

Κατάληψη Σφακτηρίας

- Το 425 π.Χ. ένα απροσδόκητο γεγονός,
- η κατάληψη του μικρού νησιού Σφακτηρία στην Πύλο από τους Αθηναίους
- και η σύλληψη πολλών Σπαρτιατών, αναγκάζει τη Σπάρτη,
- για να πετύχει την απελευθέρωση των αιχμαλώτων,
- να ζητήσει ειρήνη.
- Οι Αθηναίοι απορρίπτουν την πρόταση.

Ο πόλεμος στη Μακεδονία

- Οι Σπαρτιάτες μεταφέρουν τον πόλεμο στη Μακεδονία.
- Ο στρατηγός **Βρασίδας**, με ένα εκστρατευτικό σώμα, φθάνει στη Χαλκιδική και **καταλαμβάνει την Αμφίπολη**.

Ο πόλεμος στη Μακεδονία

- Οι Αθηναίοι αντιδρούν και στέλνουν στρατό στη Χαλκιδική υπό τον δημαγωγό **Κλέωνα**.
- Σε αμφίρροπη μάχη κοντά στην **Αμφίπολη**
- **φονεύονται και οι δύο στρατηγοί, Βρασίδας και Κλέων (422 π.Χ.).**

Νικίειος ειρήνη

- Ο θάνατος των δύο ηγετών είχε ως άμεσο αποτέλεσμα το τέλος του πολέμου.
- Με πρωταγωνιστή τον αρχηγό του αριστοκρατικού κόμματος στην Αθήνα, Νικία,
- υπογράφεται ειρήνη για πενήντα χρόνια (421 π.Χ.).

